

Palauteraportti nro 1

Asemakaavan muutos Kappelinkierrolla Vatialan kortteleissa 800 ja 801 sekä katu-, virkistys- ja pysäköintialueilla, kaava 908

22.10.2025, Kangasalan kaupunki

Yleistä.....	2
Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta	3
Lausunnot	3
Mielipiteet	8

Kannen kuva: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 29.4.2025 esitetty asemakaavamuutoksen suunnittelualueen alustava rajausta opaskartalla (Kangasalan kaupunki 2025).

1. Yleistä

Tässä palauteraportissa on kootusti ja tiivistetysti esitettynä Kappelinkierron asemakaavamuutoksen, kaavan 908 osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtävilläoloon liittynyt palaute. Saatuja palautteita on tarvittaessa lyhennetty ja tiivistetty. Alkuperäinen palaute on käytettävissä kaupungin asianhallintajärjestelmässä. Palautteiden lisäksi raporttiin on koottu kaupungin vastaukset palautteisiin ja mahdolliset kuvaukset palautteen perusteella tehtävistä toimenpiteistä.

Kaavamuutoksen OAS oli käsiteltävänä elinympäristölautakunnassa 29.4.2025 ja yleisesti nähtävillä 15.5.–13.6.2025 (AKL 62 §, MRA 30 §). Nähtävilläoloajan päättymiseen mennessä aineistosta jätettiin 5 lausuntoa ja yksi mielipide. Lisäksi nähtävilläoloajan jälkeen jätettiin yksi lausunto. Pirkanmaan liitto ja terveydensuojeluviranomainen ilmoittivat, etteivät anna lausuntoa.

Lausunnot:

1. Tukes, 9.5.2025
2. Kangasalan Vesi Oy, 13.5.2025
3. Kangasalan kaupungin ympäristönsuojelu, 10.6.2025
4. Pirkanmaan ELY-keskus, 13.6.2025
5. Pirkanmaan maakuntamuseo, 13.6.2025
6. Telia Finland Oyj, 17.6.2025

2. Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

2.1 Lausunnot

1. Tukes (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto), 9.5.2025

Lausuntotiivistelmä	Vastaus/Vaikutus suunnitelmaan
Tukesilla ei ole lausuttavaa. Tukesin valvonnassa olevilla kohteilla ei ole Tukesin tietojen mukaan vaikutuksia ko. alueelle. Mikäli teillä on erityiskysymyksiä Tukesille, toimittakaa Tukesille yksilöity lausuntopyyntö. Muussa tapauksessa Tukes ei tule antamaan uutta lausuntoa asiasta.	Merkitään tiedoksi.

2. Kangasalan Vesi Oy, 13.5.2025

Lausuntotiivistelmä	Vastaus/Vaikutus suunnitelmaan
Asemakaavamuutoksen valmisteluaineistossa tulee ottaa huomioon Kangasalan Veden vesihuoltojohtoverkosto niin, että niiden käyttö, huolto ja kunnossapito on mahdollista esteettä, ja että niille varataan johtoa varten varattu alueen osa.	<i>Yleisten alueiden ulkopuolella sijaitseville vesihuoltojohtoverkoston osuuksille osoitetaan niitä varten varattu alueen osa, mikäli kaavasuunnitelmasta ei muuta johdu. Kaavaan lisätään määräys johtojen huomioimista koskien.</i>

3. Kangasalan kaupungin ympäristönsuojelu, 10.6.2025

Lausuntotiivistelmä	Vastaus/Vaikutus suunnitelmaan
Kangasalan ympäristönsuojelulla ei ole lausuttavaa asemakaavan muutoksen, kaavan 908, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkitään tiedoksi.

4. Pirkanmaan ELY-keskus, 13.6.2025

Lausuntotiivistelmä	Vastaus/Vaikutus suunnitelmaan
ELY-keskus pitää tärkeänä, että krematoriohanketta suunnitellaan kaavallisella tarkastelulla. Vatialan hautausmaa-alue on paitsi kappelin myös kokonaisuutena arvokasta kulttuuriympäristöä ja arvojen	

turvaaminen on keskeinen lähtökohta kaavahankkeessa. Tarve kaavoitukselle liittyy myös seurakuntayhtymän toimintojen mahdollistamiseen tulevaisuudessa. Alue kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön. Asia sisältyy alueidenkäyttölain 18 § mukaiseen ELY-keskuksen valvontatehtävään.	Merkitään tiedoksi.
<u>Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö</u> Alueelle tehty kulttuuriympäristöselvitys on laadittu kattavasti ja siinä käsitellään aihetta hyvin myös osana laajempaa historiallista kontekstia. Asemakaavoituksen yhteydessä on tarpeen tehdä arvottamista rakennusten ja kokonaisuuden suhteen. Kaavoituksessa tulee kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että siunauskappelin ja sen ympäristön arvot ja ilme turvataan. Kappelin sijainti pääkäytävän päätteen sivulla on hieno ja keskeinen vaalittava arvo. Tätä täydentää myös hautausmaan puustoinen, mutta tällä alueella avara ilme vanhoine mäntyineen sekä loivasti nouseva maastonmuoto. Vuonna 2013 valmistunut krematorio on myös edustava kohde ja suunnittelussa on syytä varmistaa, ettei tuleva krematorio heikennä sen arkkitehtuurin onnistuneisuutta. Kaavaprosessissa on syytä käydä läpi harkinta talous- ja toimistorakennuksen säilyvän siiven suojelumerkinnästä. Asemakaavassa olisi aiheellista osoittaa koko hautausmaa-alueelle yleismääräys, jolla turvataan alkuperäisen hautausmaasuunnitelman piirteiden, rakenteiden ja yksityiskohtien muodostamaa RKY-kokonaisuutta sekä tulevan rakentamisen sopeutumista olevaan kokonaisuuteen. Olemassa oleva kokonaisuus on ajallisesti kerrostunut ja alueelle tulee muodostumaan myös uusia kerroksia, joiden tasokas suunnittelu alueen arvojen turvaamiseksi on tärkeää. Asemakaavassa on tarpeen linjata suuntaviivoja myös maisemallisten piirteiden huomioimiselle, esimerkiksi puuston käsittelylle. Maisemavaikutuksen näkökulmasta suunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota myös rajapintojen käsittelyyn: liityntäpysäköinnin ja pientenkin uusien rakenteiden suunnitteluun osaksi maisemaa sekä maisemallisten rajapintojen muodostumiseen hautausmaa-alueen ja kaupunki- ja liikenneympäristöjen välille.	Alueelta on laadittu kulttuuriympäristöselvitys vuonna 2024. Asemakaavaselvityksessä tuodaan esiin ympäristön ominaispiirteitä ja selvityksessä kuvattuja arvoja. <i>Rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä ja uudisrakentamisen sopimista ympäristöönsä ohjataan kaavamääräyksillä.</i>

<u>Luontoarvot</u> Alueelle on tehty luontoselvitys (Luontoselvitys Sundell Tmi 2024). Alueelta ei löytynyt merkittäviä huomionarvoisia luontoarvoja. Alueella sijaitseva varttunut puustoinen alue on sekä maiseman että luontoarvojen säilymisen kannalta säilyttämisen arvoinen. Hautausmaan puustoisella alueella on merkitystä alueellisen ekologisen verkoston osana, erityisesti pohjois-eteläsuunnassa. Kaavassa on suositeltavaa osoittaa alueen poikki kulkeva ekologinen yhteys, sekä huomioida hautausmaan alueen säilyttäminen puustoisena ja luonnonmukaisena esimerkiksi kaavan yleismääräyksiin. Alueella tavattiin useita vieraslajeja, joista haitalliseksi on luokiteltu jättipalsami. Vieraslajit tulee pyrkiä hävittämään alueelta niiden leviämisen estämiseksi alueen ulkopuolelle.	Alueelta on laadittu luontoselvitykset vuonna 2024 ja 2025. <i>Luontoarvoja ja puustoisuuden säilyttämistä huomioidaan kaavamääräyksiin.</i> Vieraslajeja koskeva huomio merkitään tiedoksi.
<u>Pohjavesi</u> Kaava-alue sijoittuu länsi-itäsuuntaisella, maaperältään vettä hyvin johtavalle harjualueelle. Lähin pohjavesialue, Kirkkoharju-Keisarinharju (0421101, 2-luokka) sijaitsee kaava-alueen länsipuolella lähimmillään vajaan 300 metrin etäisyydellä kaava-alueen itärajasta. Kaava-alueella muodostuvalla pohjavedellä ei arvioida olevan vaikutusta Kirkkoharju-Keisarinharjun pohjavesialueen pohjaveteen. Kaava-alueen vesienhallinnan suunnittelussa tulee huomioida, ettei likaisia hulevesiä tai muita haitta-ainepitoisia vesiä johdeta pohjavesialueelle.	<i>Kaavassa huomioidaan hulevesien hallintaa kaavamääräyksiin.</i>
<u>Hulevesi</u> Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan hulevesien hallinnan yleisenä tavoitteena on kehittää hulevesien suunnitelmallista hallintaa erityisesti asemakaava-alueilla. Hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueilla vastaa kunta. Hulevedet tulee ottaa huomioon sekä alueiden käytön suunnittelussa että rakentamisessa. Asemakaavaa varten tulee olla laadittuna hulevesien hallintasuunnitelma. Aineistossa todetaan, että hulevesien hallinnasta on jo aiempaa selvitystietoa. Suunnittelun edetessä tulisi varmistua riittävästä hulevesien hallinnasta huomioiden	Alueelle on laadittu hulevesiselvitys Vatialan osayleiskaavan valmistelun yhteydessä, vuonna 2013. Kangasalan kaupungin rakennusjärjestys 2025 määrää hulevesien hallinnan suunnitelmallisesta toteuttamisesta, myös rakentamisen aikaisten hulevesien osalta.

myös rakentamisen aikaisen hulevesien hallinnan, ja tarvittaessa täydentää olemassa olevaa selvityspohjaa.	<i>Hulevesien hallitsemiseksi osoitetaan kaavamääräys.</i>
<u>Ilmasto</u> ELY-keskus pitää hyvänä tavoitetta rakentaa krematorio siten, että hankkeessa tavoitellaan lämmön hyödyntämistä kaukolämpöverkossa. Kaavalla voi olla myös positiivisia vaikutuksia ilmastomuutokseen sopeutumiseen, mikäli kasvillisuuden ja ekologisten yhteyksien turvaamiseen kiinnitetään jatkosuunnittelussa huomiota. ELY-keskus kannustaa kiinnittämään huomiota kaavan ilmastovaikutuksiin (MRA 1 §). Tukena työskentelyyn voi jo kaavoituksen käynnistymisvaiheessa käyttää esimerkiksi Pirkanmaan ELY-keskuksen julkaisemaa KILVA-työkalua.	<i>Kaavassa osoitetaan johtovarausalueet myös verkoston kehitystä ajatellen. Kaavan vaikutusten arviointi kuvataan kaavaselostuksessa.</i>
<u>Liikenne</u> OAS:ssa on riittävästi kuvattu liikenneverkon vireillä olevia suunnitelmia. Pirkanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue katsoo, että hautausmaa-alueen asemakaavassa ja sen kehittämisessä on huomioitava vireillä olevan Kangasalan tien katusuunnitelman liittymä- ja katuverkon sekä kävely- ja pyöräilyväylien ja joukkoliikenteen ratkaisut ja niiden tilavaraukset. Jos hautausmaa-alueen käyttötarkoitus osittainkin muuttuu, tulee asemakaavoituksen yhteydessä selvittää alueen kehittämisen vaikutukset Kangasalan tien toimivuuteen ja turvallisuuteen sekä tien kehittämistavoitteisiin.	<i>Kaavan vaikutusten arviointi kuvataan kaavaselostuksessa.</i>
<u>Katja-Asetus</u> Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) on astunut voimaan 1.6.2024. ELY-keskus kannustaa siirtymään asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön. Asetus sisältää kuitenkin siirtymäsäännöksen ja kumottua merkinnöistä annettua ympäristöministeriön asetusta voidaan soveltaa vuoden 2028 loppuun asti.	<i>Merkitään tiedoksi.</i>
<u>Viranomaisneuvottelun tarve</u> Pirkanmaan ELY-keskus ilmoittaa valmiutensa työneuvotteluun suunnittelun edetessä.	<i>Merkitään tiedoksi.</i>

5. Pirkanmaan maakuntamuseo, 13.6.2025

Lausuntotiivistelmä	Vastaus/Vaikutus suunnitelmaan
Alueellisena vastuumuseona toimivalta Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta hankkeesta. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa Vatialan hautausmaa-alueen kehittäminen muun muassa kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot huomioiden. Kaavan ensisijaisena tavoitteena on tutkia toisen krematorion rakentamista nykyisen krematorion viereen. Vatialan kappeli (Viljo Revell, vihitty käyttöön 1960) hautausmaineen on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kappeli sisältyy lisäksi kansainvälisten modernin arkkitehtuurin merkkiteosten DOCOMOMO-listalle. Kirkkohallituksessa on käsiteltävänä esitys Vatialan kappelin suojelemiseksi kirkkolailla. Vatialan hautausmaasta on laadittu kulttuuriympäristöselvitys (Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy, 2024), joka on osallistumis- ja arviointisuunnitelman lausuntopyynnön liitteenä. Lisäksi Vatialan kappelia käsitellään Caspar Åkerblomin tekemässä diplomityössä Vatialan siunauskappeli. Rakennushistoriaselvitys ja hakesuunnitelma (2022). Viimeksi mainittua selvitystä ei ole vielä ollut saatavilla, mutta lähtökohtaisesti hankkeen selvitysaineistojen voi arvioida olevan kulttuuriympäristön osalta riittäviä. Kulttuuriympäristöselvityksen mukaan hautausmaan merkittävimmät rakennushistorialliset arvot kiinnittyvät siunauskappeliin, joka on sekä modernin arkkitehtuurimme keskeisiä rakennuksia että yksi arkkitehti Revellin päätöistä. Hautausmaan metsäinen ympäristö todetaan selvityksessä olennaiseksi osaksi kappelin suunnitteluratkaisua.	Merkitään tiedoksi.
Pirkanmaan maakuntamuseo on ollut hankkeesta yhteydessä Museovirastoon ja toteaa, että asemakaavassa on syytä kiinnittää erityistä huomiota alueen arvokkaan kulttuuriympäristön arvojen suojeluun asianmukaisin suojelumääräyksiin. Kaavan mahdollistamista merkittävistä, hautausmaa-alueeseen ja erityisesti siunauskappeliin kohdistuvista muutoksia kuten uuden krematorion rakentamisesta on syytä laatia kuvasovitteita. Maakuntamuseo on tarvittaessa valmis käymään asiasta työneuvotteluja. Kaavaluonnos	<i>Rakennetun kulttuuriympäristön arvoja huomioidaan kaavamääräyksiin ja uudisrakentamista ohjataan sopimaan ympäristöönsä.</i> Kaavaselostukseen lisätään kuvasovitteita kaavaratkaisun mahdollistamasta

pyydetään toimittamaan Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.	uudisrakentamisesta (uusi krematorio) suhteessa siunauskappeliin.
Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole hankkeesta huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.

6. Telia Finland Oyj, 17.6.2025

Lausuntotiivistelmä	Vastaus/Vaikutus suunnitelmaan
Ei ole toiveita alueen kaavoitukseen.	Merkitään tiedoksi.

2.1 Mielipiteet

1. Tampereen seudun polkupyöräilijät ry, 12.6.2025

Mielipidetiiivistelmä	Vastaus/Vaikutus suunnitelmaan
Pyydämme huomioimaan pyöräliikenteen kehittämisen asemakaavan laadinnassa. Alueen reunoilla kulkee useita pyöräteitä ja pyöräiltäviä puistokäytäviä, joiden laatutason parantaminen olisi tärkeää. Asemakaava-alueen etelälaita, Kangasalantien pohjoisreunalla, on pyöräliikenteen ainoa Kangasalantien pohjoispuolen epäjatkuvuuskohta koko Kangasalan alueella. Pyöräily-yhteyden kehittäminen Mäkirinteentien ja Junatien välillä olisi tärkeää sujuvan ja toimivan pyöräliikenteen kannalta. Alueelle on Vatialan osayleiskaavassa kaavoitettu vain ulkoilureitti, mutta näemme, että reitin kehittäminen myös pyöräliikenteen aluereittinä olisi kuitenkin järkevää, koska se poistaisi ikävän epäjatkuvuuskohdan hyvin pitkällä ja suoralla pyöräliikenteen reitillä. Samassa yhteydessä tulisi myös parantaa alueen etelälaidalla kulkevaa pyöräilyn pääreittiä. Sen laatutaso ei vastaa pääreitin vaatimuksia.	Pyöräilyreittien laatutason kehitys ratkaistaan katusuunnitelmissa. <i>Vatialan osayleiskaavan mukaisen kävelyn ja pyöräilyn aluereitin kehityksen mahdollistamiseksi osoitetaan kaavamerkintä kaavan suunnittelualueen eteläreunalle.</i>